

Orgija padca

VIA NEGATIVA: 365 PADCEV

Začnimo z osnovo – via negativa je sintagma, ki označuje neki tip teologije, in sicer negativne, katere najslavnejši predstavnik je Dionizij Areopagit. Takšne, ki Boga želi imenovati prek zanikanja atributov, ki mu ne pripadajo, ki z negiranjem do konca čisti teren človeške zavesti in v nekakšni fanatični ponižnosti (pridevnik v tem primeru razumem naklonjeno) absolutno in večno ločuje od naključnih pritikin, ki nam zastirajo pogled nanj.

365padcev je predstava, ki si pravzaprav deli postopek z dotično teleologijo. Tukaj pade vse, kar lahko pade, in vse, kar je že padlo. Vse, kar je že padlo, a si tega nismo upali res priznati, priznati pa tu pomeni reprezentirati in misliti. To vse bi lahko bil nekakšen negativ, lahko bi ga pisali z veliko začetnico ali ga izrekli v nekakšnem deliriju, podobno kot tisti tip z YouTubea, ki kriči »sveee«.

Foto: Marcandrea

Velik del napora v 365padcev je namenjen temu, kako to »vse« artikulirati. Deloma gre postopek v smeri simboliziranja družbenih vlog skozi osebe, ki vedno znova padejo ali jim nekaj pade – brezbržno, zaskrbljeno, namerno, po nerodnosti; stvari preprosto padajo, vseeno zakaj, padanje je imperativ, zakon, ki vodi celoten metafizični svet predstave. Na trenutke se nam lahko zazdi, da je simbolizacija shematična in pripada nekemu drugemu, predmodernističnemu diskurzu, glomaznemu in okornemu, ki ne more zajeti nadrobljenosti in šumenja celote. Vendar hitro opazimo, da je šumov veliko, da šumi ves čas prehitevajo prepoznavne družbene vloge, da se te ves čas same lomijo, postajajo nekoherentne. Predvsem gre za to, da padanje prehiteva vsako identiteto, in za to, da to prehitevanje glasbena oprema predstave ves čas precej adekvatno spremlja. Obenem pa se prehitevanju prilagodijo tudi vloge, v katere igralke in igralci vstopajo v vedno novih preoblec, polomljeni, pohabljeni vedno znova pohitijo k padanju. Ne samo v vedno novih preoblec, tudi v vedno novih golotah – tudi njihova gola telesa niso telesa z identiteto, denimo identiteto nedojebanosti, krhkosti, emancipiranosti, temveč so nekakšna glina, ki jih gnete ta »vse« vsesplošnega padanja.

Kot da je edino preostalo upanje za umetnost, za to, da nam res kaj radikalnega pove, da nas v celoti zagradi po vsem tem dolgem obdobju prekarnih odnosov z nami, če se potrudi artikulirati, na katere vse načine je vse padalo. Če je pretenciozna, kot bi morda rekli filistri in birokrati. Če v zadnjem naponu še enkrat izusti glasen in dolg krik.

Šele v tej doslednosti, ki preči vsa partikularna človeška stanja in iz njih izčrpa vsakršno upanje, lahko pridemo do trenutka, ki pomeni vrhunec, obenem pa retroaktivno utemeljitev celotne predstave: ko vsi liki goli obvisijo nekje med nebom in zemljo ter tam mirujejo. Kot nekakšni fosili ali pa bitja, zmožna odločitve, v neskončnem trenutku odločanja. Obenem pa se tu zgodi še eden redkih trenutkov, ko klasična glasba lahko deluje sublimno. Šele ko se metodično in silovito odgrnejo vse plasti moderne in postmoderne, ko se znebimo vseh iluzij, lahko v tistem malem, a morda večnem trenutku videnja med človečnostjo in nečlovečnostjo tudi razumemo lepoto v njenem klasičnem smislu.

Kljub temu da hip zatem sledi – seveda? – še dokončni padec. Padec, ki lahko pelje samo še pod ničlo, v neskončni regres, minus. In znova stopimo v hrup, ki ga je v predstavo izjemno všil Tomaž Grom. Če smo bili pred trenutkom dokončnega padca, ki ga lahko imenujemo tudi Padec, priče neki rasti, akumulaciji padanja, ki se je na števcu s platen sicer približevalo ničli, neki akumulaciji vsakdana – nabiranju izkušenj, rasti ekonomije, preživljanju iz dneva v dan, torej nabiranju življenja –, pa Padcu sledi čista orgija padanja, orgija, ki ne skriva več odsotnosti smisla, ki svojo edino motivacijo najde v orgiji sami. Ne vemo, ali smo v resnici že tam ali tam še bomo, če ta Padec že slutimo, toda Via Negativa si ga drzne artikulirati in pri tem poseči po neki neizogibnosti, ki združi tri časovnosti, preteklo, sedanje in prihodnje: kot svojevrstne iluzije, lastne človeškemu stanju po izgonu, ki jih posebej močno čutimo danes, nekje na meji med koncem in novim začetjem zgodovine.

Via Negativa gre do konca.